

Trest pro bachaře je zase ve hře

Odvolací senát rozmetal důvody, kvůli kterým Okresní soud v Liberci osvobodil Josefa Vondrušku

Kdo bude Vondrušku soudit, není jasné. Odvolací senát původnímu soudci Pavlu Pachnerovi případ odebral.

VÁCLAV DRCHAL

Když loni 28. dubna senát Okresního soudu v Liberci zprostil Josefa Vondrušku viny, vypadalo to, že někdejší bachař nebude za týrán politického vězně Jiřího Wolfa nikdy potrestán. Nyní je trest pro Vondrušku opět reálný. A snad víc než kdykoliv předtím.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudek 1. prosince zrušil a věc vrátil zpět do Liberce. Ve zrušujícím usnesení, které mají LN k dispozici, odvolací senát pod vedením Josefa Mazáka práci libereckého soudu tvrdě zkritizoval a napadl jeho základní teze, které přímo vedly k Vondruškově osvobození. Prvoinstančnímu senátu pod vedením Pavla Pachnera vytkl řadu chyb – opominutí několika svědectví, jednostranné hodnocení důkazů ve prospěch Vondrušky a hyperkritický pohled na Wolfa.

Královéhradecký soud navíc Pachnerovi případ odebral (nikoliv primárně kvůli chybám) a rozhodl, že jej budou řešit noví soudci.

Máří Magdaléna měla také špatnou pověst, a stala se svatou, přirovnal se Josef Vondruška ke světicí v rozhovoru z roku 2007 FOTO LN - VIKTOR CHLAD

Zkažená výpověď

Klíčem k osvobození Vondrušky byl Wolfův výslech u soudu z 19. listopadu 2010. Disident v něm mluvil obecně, odporoval si, na některé detaily si nevzpomněl vůbec (na to, kdy a jak jej měl Vondruška napadnout), jiné se lišily od toho, co dříve řekl na policii. Nově třeba tvrdil, že ho Vondruška v minkovicím vězení napadl šestkrát, přitom na policii mluvil o čtyřech útocích a oproti původní výpovědi vzpomínal, že ho sice Vondruška mlátil pěstí, ale nikoliv obuškem. Omlouval to stresem, tím, že si po 30 letech detaily nepamatuje, a dodal, že na policii měl k dispozici své zápisníky a díky nim dokázal jednotlivé útoky popsat a od sebe odlišit.

Z toho Pachner vyvodil, že Wolf není důvěryhodný a na základě jeho výpovědi „nelze vůbec rekonstruovat jediný skutek tak, aby jej bylo možno popsat nezaměnitelně s jiným, specificko způsob jeho provedení a časově ho zařadit, tedy nelze na jejím základě učinit závěr, že se konkrétní skutek stal“. Popisy dvou ze čtyř útoků (včetně toho, při kterém měl Vondruška Wolfa bit pěstí i obuškem, strčil mu hlavu do záchodu a řvát: „Lízej, dobytku!“) se podle Pachnera lišily dokonce natolik, že kvůli nim policie vůbec neměla zahajovat trestní stíhání, a soud se jimi dále nezabýval. To krajský soud označil za formálně chybný postup, navíc tak příkré

hodnocení výpovědi odmítl s tím, že jde o přecenění „rozporů, nepřesností a nejasností“. „V tomto kontextu není jasné, z čeho okresní soud dovodil, že výpověď poškozeného není autentičnou vzpomínkou. Patrně ne z toho, že za autentičnou vzpomínku by považoval jen tu, kdy by si poškozený po třiceti letech přesně pamatoval data jednotlivých napadení,“ poznamenal ironicky Mazák.

I spisovatel může svědčit

Krajský soud vyčetl okresnímu, že se málo řídil psychologickými a psychiatrickými posudky na Wolfa. Podle nich jde muže, který strávil ve vězení celkem 10 let (nejdéle z disidentů), o prosazení spravedlnosti – nadčasové pravdy, netrpí lhavostí, je sice ukřivděný, ale nikoli pomstychtivý. V posudcích zároveň stojí, že Wolf je i kvůli věznění emočně labilní a jeho výpovědi to může ovlivnit – „je možné, že pod tlakem emocí, například při jednání soudu, bude uvádět některé detaily jinak“.

Další ironií si Mazák neodpustil ve chvíli, kdy Pachnera kritizoval za jeho přímé zpochybňování psychologického posudku. Pachner argumentoval, že Wolf je autorem pohádek, a psycholog přesto nezjistil „tendence k vytváření konfabulací a fantazijnímu zpracování reality“. To je podle Mazáka zavádějící. „Rozhodně nelze a priori vyloučit všechny spisovatele z funkce svědka,“ podotkl

soudce s tím, že v případě pochybností měl Pachner vybrat nového znalce, „což neučinil“.

V této souvislosti odvolací senát zmínil i „celkový z napadeného rozsudku vyplývající kritický postoj soudu vůči osobě poškozeného“.

Blahovále

Naopak výpověď Vondrušky, který – jak odvolací senát podotkl – na policii nevyprávěl, a do rozporu se tedy logicky nezapletl, „hodnotil okresní soud poměrně benevolentně a vyvrácením jeho obhajoby se blíže nezabýval“. Vondruška například tvrdil, že se útoků na Wolfa účastnit nemohl, protože vše už tehdy (na přelomu 70. a 80. let) hlídaly kamery. To ovšem ve svém vyjádření odmítl přední historik českého vězeňství Aleš Kyr.

Jiní svědkové zpochybňovali Vondruškova další tvrzení, že coby vychovatel neměl na oddělení kázeňských trestů, kde měl být Wolf týrán, přístup, a navíc u sebe nenesil obušek. I tím se má prvoinstanční soud nově zabývat, přičemž „je třeba odlišovat faktickou situaci od oficiálních vnitřních předpisů“.

Odvolací senát Pachnera kritizuje i za to, že vycházel jen z Wolfovy výpovědi a další důkazy popínil s tím, že nepřinesly „žádné informace k projednávaným skutkům“. Pachner se podle usnesení chybně odmítl zabývat objasňováním „celkových

poměru v bývalém NV Minkovicko“ a jako nepotřebná potlačil či zcela odmítl svědectví bývalých vězňů, že byli v Minkovicích také bití. Právě taková zjištění jsou podle Mazáka důležitá „pro závěr o pravděpodobnosti“ toho, zda Vondruška Wolfa „nezákonně fyzicky napadal“.

Soudce Mazák sepsal šest otázek (Byli vězni v Minkovicích napadáni? Napadal Vondruška vězňů? Choval se Wolf provokativně, a byl proto trestán častěji? Jednal Vondruška vznětlivě a choval se agresivně? Byl Wolf politickým vězněm, a bylo proto proti němu postupováno „zvýšeným represivním přístupem“? Byl Vondruška typem dozorce, který se této zvýšené represe mohl účastnit?), kterými se má tato pravděpodobnost měřit. Na většinu z nich hned odpověděl ano či asi ano.

Kdo to teď rozsoudí?

Mazák Pachnerovi případ odebral. Neopomenul zmínit jednostranné hodnocení důkazů, ovšem primární důvod tohoto kroku je jiný. Pachner se totiž v začátcích případu účastnil výslechu svědků, což může podle trestního řádu vést k vyloučení takového soudce z případu.

Pachner si to uvědomoval a v prosinci 2008 se zprvu sám vyloučil. Odvolací Krajský soud v Ústí nad Labem ho ale do případu vrátil. Vše se zkomplikovalo loni na podzim, kdy se ústecký kraj-

ský soud z případu *en bloc* vyloučil sám (dva jeho soudci v 80. letech rozhodovali o žádostech minkovicích muklů či o návrzích velitele věznice). Vrchní soud rozhodl, že odvolání bude řešit Hradec Králové. A Mazákův senát věc posoudil jinak: Pachner měl být z případu vyloučen a nikdy jej neměl řešit.

Co bude dál, nikdo neví. Místopředsdkyně ústeckého krajského soudu Dagmar Švecová totiž v lednu poslala ministerstvu spravedlnosti návrh na podání stížnosti pro porušení zákona kvůli tomu, že Vondruškovi byl odňat jeho zákonrný soudce (podle Pachnera jde o to, že existují dva odlišné právní názory dvou krajských soudů, a je proto rozumné už nyní zjistit názor vyšší instance, aby třeba později nedošlo ke zpochybnění celého procesu).

Ministru spravedlnosti bude podle jeho mluvčího trvat zhruba do konce února, než rozhodne, zda stížnost Nejvyššímu soudu podá. Pokud tak učiní, Nejvyšší soud určí, jestli má Vondrušku zase soudit Pachner, či jiný soudce. Platí přitom, že Pachnerův senát by jen doplnil proběhlé dokazování, kdežto nový senát by proces musel celý zopakovat.

Moc jistot v celé věci není. Ale jedna přece – odvolací senát je zjevně naladěný Wolfovi věřit. „V tomto státě je člověk od určité doby ohrožen něčím každou chvíli a bohužel i soudem,“ říká na to Vondruška.

Okres, v němž roste zločinnost o 27 procent

TOMÁŠ NĚMEČEK
redaktor LN

NOČNÍ HLÍDKA

Policie zveřejnila loňské výsledky boje četníků se zločinností. A my bychom měli poslat reportéry na Jesenicko.

Je tam meziroční skok v kriminalitě o 27 procent (ze 787 zjištěných zločinů na 1001). Jesenická policie objasnila víc zločinů než předloni. Jenže všeho přibýlo: násilností (ze 73 na 122), vloupání (ze 159 na 236) i prostých krádeží (ze 174 na 200). Zdá se, že je to vliv krize, Jesenicko je jediný okres v Olomouckém kraji, kde vzrostla i škoda z trestné činnosti; dokonce se zdvojnásobila na 44 milionů. Ale chudí okrádají chudé; v kraji je to nejmenší částka.

Velký skok je také v okresech Karviná (o 21 procent) a kupodivu i Prostějov (o 20 procent), kde vzrostl hlavně počet vloupání – o třetinu na 545 zločinů. Na opačném konci škály, mezi šťastnými okresy s nejvíce klesající kriminalitou (o 12 až 14 procent) jsou Jihlava, Mladá Boleslav a Semily.

Jinak vše při starém: Šampionem v objasňování je Karlovarský kraj, kde se vyšetří dvě třetiny zločinů (v okrese Sokolov dokonce 72 procent, tak jako předloni), následuje Zlínský.

Metodologická poznámka pro policejního náměstka Martina Červíčka, který výsledky představil v mapách kriminality: Absolutní počet zločinů nestačí. Kraje mají příliš různou velikost, musíme to rozpočítat na počet obyvatel.

Kevin Jon Heller rozebírá na blogu *Opinio Juris* zajímavou právní otázku, jestli lze zabíjet iránské jaderné vědce cílenými útoky (*Is Killing Iranian Nuclear Scientists Terrorism?*, 16. ledna). Celkem očekávaně se doбира k tomu, že jde o terorismus podle Mezinárodní úmluvy o potlačování teroristických bombových útoků z prosince 1997, již podepsalo 164 zemí včetně USA a Izraele. Cílené zabíjení jaderných vědců není legální, „ani když napjeme imaginaci k prasknutí“, píše Heller.

Ale myslím, že ani Menachem Begin v roce 1946 po útoku na jeruzalémský hotel King David (sídlo tehdejší britské mandátní správy) netrvdl, že je to legální. Stačí, když je to účinné.

Slovenská ministryně spravedlnosti Lucia Zitňanská zahájila kompletní zveřejňování všech soudních rozhodnutí. Českým činitelům (justičním nebo ministerským) vřele doporučujeme návštěvu stránky www.rozhodnutia.sk, aby viděli, jak se to má dělat.

Za prvé jednoduše a přehledně: spisová značka – jméno soudce – název soudu – datum – proklik na anonymizované rozhodnutí. Soudkyně Anna Frigová ve Svidníku rozhodla, že dva rodiče budou přispívat každý po 30 eurech na výživu ploletého dítěte... Soudkyně Mária Ondrejová v Nitře odsoudila dva kuplíře na základě dohody o vině a trestu...

Za druhé má stránka přátelské vyhledávání. Díky sekci „oblast právní úpravy“ si lze najít třeba všechny rozsudky ohledně bezdůvodného obohacení. Nebo o nájm, o restitucích či o volbách. To má praktické výhody pro akademiky (tolik krásných námětů na diplomky), advokáty (lze si vylustrovat, jak konkrétní soudce o dané věci rozhoduje) i běžné občany (můžete zjistit, jestli váš obchodní společník řádně platí).

S tím souvisel další plán – roční statistický výkaz soudce a jejich systematické hodnocení po pěti letech. Bohužel jsou 10. března na Slovensku předčasné volby. Napiám imaginaci k prasknutí, ale obávám se, že na přežití ministryně Zitňanské to nevypadá.

Kolik stojí jeden čtenář na Twitteru?

V zřejmě prvním sporu svého druhu vyčíslil žalobce cenu „followera“ na 2,5 dolaru za měsíc

Kalifornský soud projednával žalobu, která bude patrně znamenat **precedens pro média „internetu 2.0“**.

ARTHUR BRAUN
advokát

Otázka za 340 tisíc dolarů: Může zaměstnavatel uplatnit právo na účet na sociálních sítích typu Facebooku či Twitteru, jež používal jako nástroj k plnění pracovních úkolů jeho zaměstnanec či externí spolupracovník?

Od července 2011 projednával soud v Kalifornii žalobu webového portálu Phonedog, zabývajícího se poskytováním informací o mobilním telefonování, na bývalého spolupracovníka (zda byl v pracovním

poměru, je sporné) Noaha Kravitze. Kravitz byl několik let placen za to, že na svém účtu na twitteru @Phonedog_Noah (jež používal pro soukromé i služební vzkazy) velmi vtipně a kompetentně glosoval vývoj trhu mobilních telefonů a doporučoval novinky.

A o tento účet právě jde. **Lady Gaga to není, ale...**

Kravitz nasbíral 17 tisíc „followerů“ (čtenářů, kteří chtěli jeho zprávy dostávat do počítače nebo do chytrého telefonu). Takový počet se může někomu zdát malý v porovnání s údaji 17 miliony „followerů“ Lady Gaga (která jich má údajně nejvíce na světě).

Přesto jde o ekonomicky hodnotné adresy z hlediska marketingu, protože všichni příjemci se zajímají o určité produkty. Phonedog do známosti účtu významně investoval: angažoval PR agentury a Kravitz se dostával do televize jako expert na trh mobilních telefonů.

Koncem roku 2010 se Kravitz a Phonedog rozloučili – údajně v dobrém. Z názvu účtu na twitteru byl vymazán název zaměstnavatele, zůstalo tedy @noahkravitz. Dohoda tehdy zněla tak, že Kravitz bude v příspěvcích příležitostně odkazovat na Phonedog.

I české společnosti by měly vzít v úvahu, že jejich pozice v sociálních médiích znamená hodnotu, jež si zaslouží smluvní ochranu

O několik měsíců později však tento bývalý zaměstnanec/spolupracovník podal žalobu o výplatu podílů na zisku z reklamy Phonedogu. A zároveň začal na své stránce psát ve prospěch konkurentů. I Phonedog přitvrdil: posoudil „followerů“ jako seznam zákazníků a požadoval od Kravitze náhradu škody.

V žalobě je stanovena cena každého followera na 2,5 dolaru měsíčně. Tak vznikla pohledávka ve výši 340 tisíc dolarů za osm měsíců (tedy 6,8 milionu korun).

Cosí jako duševní vlastnictví

O žalobě nebylo dosud rozhodnuto, ale již nyní lze nalézt argumenty ve prospěch žalobce. Přece jen bylo vedení účtu na Twitteru naplní smluvního vztahu. Phonedog do účtu značně investoval. Podle českého práva by byl Noah Kravitz možná i povinen předat plody své práce svému zaměstnavateli.

Na druhé straně lze samozřejmě i získání 17 tisíc „followerů“ považovat za osobní know-how. Stejně jako u zaměstnance, jenž opustí firmu – dobrá pověst a obchodní kontakty v podstatě náležejí jemu. Zároveň by bylo možné argumentovat, že zaměstnavatel se mohl případně chránit konkurenční doložkou.

I české společnosti by měly vzít v úvahu, že jejich pozice a reputace

v sociálních médiích znamená hodnotu, která si zaslouží dobrou smluvní ochranu – i když pro ni není žádný registr jako pro klasické objekty průmyslového vlastnictví (patenty, ochranné známky).

Kolik pak stojí Facebook?

A je tu ještě jedna úvaha: pokud by onen zlomek informací, jež o sobě uživatel Twitteru poskytuje, měl mít hodnotu 2,5 dolaru, o kolik vyšší hodnotu by pak měl celý profil na Facebooku obsahující informace o koničích, cestách a zvyklostech skoro miliardy uživatelů!

Facebook byl v červnu 2010 ohodnocen na 23 miliard dolarů; loni v létě na 100 miliard dolarů (při obratu – nikoli zisku – ve výši čtyř až pěti miliard dolarů). Vstoupil-li letos Facebook na burzu, jak avizoval zakladatel Mark Zuckerberg, dozvíme se ocenění tržní.

Autor (* 1966), advokát, je partnerem kanceláře bpv Braun Partners